

Pieni on ja pysyy kauniina:

Naantalin Energia – kuluttajan asialla

Suomen kesäkaupunkina mainostettu Naantali ei ole asukasluvultaan suuren suuri, ei edes vuodenvaihteessa voimaan astuneiden kuntaliitosten jälkeen. Se on kuitenkin kaupunki, joka osaa hoitaa talouttaan naapuriaan Turkua paremmin. Samalla tavalla kuin Turussa, Naantalin poliitikot kuitenkin alkoivat nähdä kaupungin omistaman sähköyhtiön potentiaalisena lisätulojen lypsykohteena. Toiveissa olivat lähinnä isommat osingot. Kun niitä ei ollut luvassa, päätettiin alkaa tutkia mahdollisuutta myydä yhtiö Turku Energialle.

Viime vuonna sähköyhtiön myyntihanke edistyikin jo allekirjoitetun esisopimuksen asteelle. Naantalin kaupunginhallitus päätti kuitenkin vastoin kaupungin virkamiesjohdon esitystä, että jatketaan edelleen – itsellisenä. Perusteluina sopimuksen hylkäämiselle olivat paitsi Turku Energian liian heikkona pidetty ostotarjous, myös halu taata sähköhuollon kuluttajays-tävällinen hintataso ja palvelujen ihmisläheisyys.

Vaikka yhtiön eläköitymässä oleva toimitusjohtaja, Vilho Lehtosalo kieltääkin oman roolinsa päätöksen synnyssä, hän korostaa yhtiön toiminnallisena tavoitteenaan aina olleen asiakkaiden edun. Esimerkiksi Naantalin Energia Oy:n sekä energian että -siirtohinnoitukset ovat edullisimmasta päästä Suomessa. Väittämä lieneekin koettu uskottavana. Myynnistä luopumis-päätöstä oli vauhdittamassa naantalilaisien pienimuotoinen kansanliike.

Pieni mutta pippurinen

Naantalin Energia Oy on jo 1912 perustetun, 1994 yhtiöitetyn Naantalin sähkölaitoksen työn jatkaja. Jos ei ole kaupunki suuren suuri, niin ei ole sen omistama sähköyhtiökään. Yhtiön liikevaihto vuonna 2008 oli 11 miljoonaa euroa. Kaikkiaan se myi vuonna 2008 sähköä 167 GWh, josta 52 km²:n toiminta-alueelleen 90 GWh.

Lehtosalo sanoo palvelutason ylläpitämiseksi viime vuosina erityistä huomiota kiinnitetyn siirtoverkkojen ajantasaistamiseen. Melkoisten, pääosin lainarahoin tehtyjen investointien takia ne ovatkin nyt huippukunnossa. Palvelutaso ja asiakasuskollisuus ovatkin mm. siksi erinomaisella tolalla.

Yhtiön omia siirtolinjoja pitkin kulki viime vuonna kaikkiaan 120 GWh sähköenergiaa. Luvut tarkoittavat, että yhtiö kuljettaa omia linjojaan pitkin myös muiden myymää sähköä ja toisaalta myy sähköään kilpailukykyiseen hintaan myös alueensa ulkopuolelle, "Inaria myöten".

Asiakaskunta rajallinen

Naantalin Energian asiakkaista suurin osa on pieniasiakkaita, kotitalouksia ja pienteollisuutta. Noin 10 pro-

senttia, 10 GWh sen siirtämästä sähköstä menee suurimmalle teollisuuskuluttajalle. Alueen toiseksi suurin kuluttaja on matkailualan yritys. Se käyttää vuosittain n. 7 GWh. Muita suurkuluttajia ei Naantalin Energia toiminta-alueella juuri ole. Yli 50 prosenttia sähköstä toimitetaan pienkuluttajille ja esim. pienteollisuudelle

Vuoden vaihteessa Naantaliin liitettyjen kolmen kunnan: Merimaskun, Rymättylän ja Velkuan myötä yhtiön asiakaskunta laajeni jonkin verran. Uusia suurkuluttajia ei liitosten mukana siihen kuitenkaan tullut.

Liittyneiden kuntien alueella siirtoverkot ovat muiden, pääasiassa Fortumin omistuksessa, mutta kuluttajia houkuttivat Naantalin halvemmat energiatariffit. Kaupunki alkoi ostaa sähköyhtiöltään näiden tarvitseman sähkön. Uudet "sudeetti-naantalilaiset" saavat siten pienen edun. He maksavat sähköstään saman kuin varsinaiset naantalilaisetkin.

Sähkö tukusta

Naantalin Energialla ei ole omaa lämpövoimaa – sen enempää kuin sähkötuotantoakaan. Lämpövoima ei sitä paitsi kuulu sen liiketoimintaan lainkaan. Se on suoraan Naantalin kaupungin hoidossa.

Yhtiö ostaa sähkönsä nykyään tukussa Nord Poolista pääosin, Vattenfallin kautta. Viitehintana on Lehtosalon mukaan paikallisessa sähköyhtiössä järkevintä käyttää Nord Poolissa noteerattua Suomen aluehintaa. Termiikaupan osalta se on joskus ollut ongelmallista. Hintaroilta suojautuminen ei aina ole täysin onnistunut ja ongelmia on syntynyt. Yhtiön talous on kuitenkin vakaalla pohjalla, vaikka sähköenergian myynnissä marginaalit ovatkin minimaalisia.

Omistajat haluavat enemmän

Suuremmat tuotot olisivat yhtiön omistajien mieleen. Naantalin kaupunginhallitus onkin ollut ehdottelemassa yhtiön maksamien osinkojen nostamista. Tämä kuitenkin edellyttäisi sähkön hinnan nostamista. Viimeksi asia oli esillä helmikuun alussa. Asia jätettiin toistaiseksi pöydälle.

Lehtosalo on tyytyväinen pöydälle-

jättämispäätökseen. Hänen mielestään on järkevämpää pitää mm. asiakastytyväisyys-, kilpailukyky- ja veroteknisistä syistä energian hinta edelleen matalalla. Omistajan tuotto-odotusten tyydyttämiseksi on muita konsteja.

Yhtiöllä olisi tuottojensa nostamiseksi varaa rukata siirtohinnoitusta. Nehän perustuvat paikalliseen monopoliin. Naantalin Energian siirtohinnoitukset ovat Lehtosalon mukaan noin neljänneksen EMV:n määrittämien kohtuullisen tuoton antavien rajojen alapuolella. Siirtohinnoitusta tultaneenkin tulevaisuudessa korottamaan vuosittaisin pikkuaskelin. Kaupunki voi siis odottaa osinkotulojensa kasvavan ainakin hiukan.

Kuluttajat arvostavat palvelua

Asiakasläheisyys on paikallisen sähkön toimittajan vauvuus, sanoo Lehtosalo. Kuluttajat arvostavat palvelun tarjoajan paikallistuntemusta ja saavutettavuutta ja ovat valmiit siitä maksamaan, kunhan hinta ei nouse kohtuuttomaksi. Valitettavasti monen paikallisen, tyhjenevää maaseutua palvelevan sähköyhtiön osalta paikallis-palvelujen ylläpitokustannus alkaa nykyään nousta yli kohtuuden. Yhä useamman niistä kohtalona todennäköisesti tulee olemaan sulautuminen suurempiin, vähemmän paikallisesti orientoituneisiin sähköyhtiöihin. Naantalin osalta tämä uhka on voitu välttää, koska asiakaskunta on jatkuvasti ollut kasvussa.

Huhtikuun alussa Naantalin Energian 17 vuotisen luotsauskautensa eläköitymisensä takia lopettava Vilho Lehtosalo on vahvasti sitä mieltä, että asiakkaiden etu tulee parhaiten toteutettua pitämällä sähköhuoltopalvelut paikallisina. Naantalin Energian "toimintapolitiikkana on ollut alueen asukkaille ja yrityksille edullinen energian hinnoittelu ja vahva paikallinen asiakaspalveluosaaminen". Samaa linjaa hän toivoo jatkettavan tulevaisuudessa.

Lehtosalon seuraajaksi valittu Pasi Haarala aloittaa Naantalin Energian toimitusjohtajana 1.4.2009. Hän siirtyy uuteen tehtäväänsä Voimatori Oy:n toimitusjohtajan paikalta.